

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет психології
Кафедра психології розвитку
Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з навчально-виховної роботи
Факультет психології
Мокаленко А.М.

«30 серпня» 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. МЕТОДИ
ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ У ЗВО
для студентів

галузь знань
за спеціальністю
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

10 Природничі науки
106 Географія
Магістр
Географічне країнознавство та геоглобалістика
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/2019
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі:

Плахотнік Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки

Прокопович Євгеній Михайлович, кандидат медичних наук, доцент кафедри психології розвитку

Пролонговано: на 2019/2020 р. Моя Мокаленко «30» 08 2018 р.
на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__ р.

Розробники **Плахотнік Ольга Василівна**, доктор педагогічних наук, професор,
 професор кафедри педагогіки,
Прокопович Євгеній Михайлович, кандидат медичних наук, доцент кафедри психології
 розвитку

Затверджено

«30» серпня 2018 року

Завідувач кафедри психології розвитку

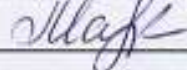
 проф. Власова О. І.

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2018 року

Затверджено

«28» серпня 2018 року

Завідувач кафедри педагогіки

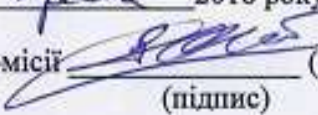
 проф. Марушкевич А.А.

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 5 від «31» вересня 2018 року

Голова науково-методичної комісії

 (підпис) (прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 2018 року

Погоджено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 року

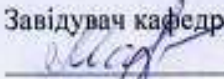
Голова науково-методичної комісії

 (Корольов Д.К.)

«28» серпня 2018 року

Розробники **Плахотнік Ольга Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, **Прокопович Євгеній Михайлович**, кандидат медичних наук, доцент кафедри психології розвитку

Пролонговано на 20 19 /2020 н. р.
Протокол № 1 від « 29 » серпня 20 19 року

Завідувач кафедри педагогіки
 проф. Марушкевич А.А.

Пролонговано на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » серпня 20 ___ року

Завідувач кафедри педагогіки
_____ проф. Марушкевич А.А.

Пролонговано на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » серпня 20 ___ року

Завідувач кафедри педагогіки
_____ проф. Марушкевич А.А.

Пролонговано на 20 19 /2020 н. р.
Протокол № 1 від « 30 » серпня 20 19 року

Завідувач кафедри психології розвитку
 проф. Власова О. І.

Пролонговано на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » серпня 20 ___ року

Завідувач кафедри психології розвитку
_____ проф. Власова О. І.

Пролонговано на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » серпня 20 ___ року

Завідувач кафедри психології розвитку
_____ проф. Власова О. І.

Пролонговано науково-методичною комісією географічного факультету на 20 19 /2020 н. р.
Протокол № 5 від « 30 » 08 20 19 р.

Голова науково-методичної комісії (Васильшин С.І.)

Пролонговано науково-методичною комісією географічного факультету на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р.

Голова науково-методичної комісії _____ ()

Пролонговано науково-методичною комісією географічного факультету на 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р.

Голова науково-методичної комісії _____ ()

Пролонговано науково-методичною комісією факультету психології 20 19 /2020 н. р.
Протокол № 1 від « 30 » серпня 20 19 р.

Голова науково-методичної комісії (Корольов Д.К.)

Пролонговано науково-методичною комісією факультету психології 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р.

Голова науково-методичної комісії _____ (Корольов Д.К.)

Пролонговано науково-методичною комісією факультету психології 20 ___ /20___ н. р.
Протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р.

Голова науково-методичної комісії _____ (Корольов Д.К.)

1. Мета дисципліни – засвоєння студентами систематизованих знань з навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи. Методи викладання у вищій школі», формування в них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач вищої школи», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрами професійно-педагогічної ідентичності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) успішно опанувати курс «Педагогіка»;
- 2) оволодіти практичними навичками з дисципліни «Психологія»;
- 3) володіти елементарними вміннями та навичками формування основних регуляторів діяльності і поведінки у студентській групі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи. Методи викладання у вищій школі» необхідна для формування професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО. У дисципліні розкриваються основні категорії педагогіки та психології вищої школи, її принципи, методи, технології. Виняткову увагу звернуто на відпрацювання вмінь, навичок проведення лекцій, семінарських занять, що можливе за умов практичної діяльності, яка є принциповою для цього курсу. У ньому визначального значення набувають: тренінгові вправи, рефлексія та самостійна робота студентів у вигляді створення критичного есе, колажу, інтерактивної мультимедійної міні-лекції.

4. Завдання вивчення дисципліни: полягають у формуванні загальних компетентностей: спроможності аналізувати основні підходи до теорії комунікативної діяльності; розуміти практичні засади професійно-педагогічної компетентності; відповідально діяти на основі моральних цінностей, етики викладача. Предметних компетентностей: формувати вміння, навички проведення уроків, факультативних занять; уміти застосувати сучасні методи, технології та техніки викладання у школі; стимулювати професійне самовдосконалення вчителя.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та порогові критерії оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Поняття про педагогіку та психологію як науку. Предмет, об'єкт, завдання педагогіки. Логіка і методика науково – педагогічного дослідження	<i>лекція семінарське заняття, практичне завдання</i>	<i>тест, опитування виконання практичних завдань, презентація дискурс, іспит</i>	30%
1.2	Сутність та особливості навчального процесу. Система освіти в Україні. Зміст освіти. Стандарти освіти.			
1.3	Дидактику вищої школи, процес навчання. порядок визначення змісту освіти			
1.4	Предмет методики навчання географії. Мета і зміст географічної освіти в школі. Система діагностики знань і умінь учнів.			
1.5	Засоби навчання географії та методика роботи з ними. Методи і принципи навчання географії. Процес навчання географії			
1.6	Форми організації навчально-виховного процесу з географії. Урок як основна форма навчально-виховного процесу. Навчальні екскурсії і робота учнів на місцевості			
1.7	Психолого-педагогічні основи формування			

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	професійної компетенції викладача загальноосвітнього навчального закладу.			
2.1	Володіння методами і прийомами науково-педагогічного та психологічного дослідження, зберігання, обробки і представлення інформації.	<i>семінарське заняття</i>	<i>тест, опитування виконання практичних завдань, презентація дискурс, МКР, іспит</i>	30%
2.2	Володіння навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для проведення різного типу занять, виховних заходів.	<i>семінарське заняття, практичне завдання</i>		
2.3	Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	<i>лекція, практичне завдання</i>		
2.4	Уміння побудувати навчальну діяльність у відповідності з логікою процесів викладання і учіння	<i>практичне завдання, педагогічна ситуація</i>		
2.5	Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності	<i>семінарське заняття</i>		
2.6	Уміння адаптуватися до нових ситуацій	<i>практичні завдання, педагогічні ситуації</i>		
3.1	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в освітньому процесі загальноосвітньої школи.	<i>Підготовка презентацій, аналітичних матеріалів, доповідей</i>	<i>оцінювання виступів, презентацій</i>	30%
3.2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	<i>Лекції, підготовка доповідей, вирішення практичних завдань.</i>	<i>контрольні завдання</i>	
3.3	Здатність бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки, працювати в команді.	<i>обговорення практичних ситуацій, вирішення педагогічних задач.</i>	<i>Задача</i>	
3.4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).	<i>Обговорення рішень педагогічних задач, практичних ситуацій</i>	<i>контрольні завдання</i>	
3.5	Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики	<i>захист рішень педагогічних задач, практичних завдань, МКР тести)</i>	<i>виконання практичних завдань, іспит</i>	
4.1	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.	<i>захист рішень педагогічних задач, практичних завдань, МКР (тести)</i>	<i>Виконання проектного завдання, іспит</i>	10%
Разом				100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1
Програмні результати навчання (назва)																		
1. Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію. Аналіз і синтез.	+							+				+			+	+		+
3. Застосовувати знання у практичних ситуаціях.				+						+					+			+
4. Вільне володіння педагогічними і географічними знаннями.							+			+			+					+
8. Постійно вчитися та оволодівати сучасними професійними знаннями.	+	+	+											+	+			
9. Генерувати нові ідеї (креативність).										+								+
10. Знання та розуміння підходів та принципів до формування педагогічної майстерності; вимог до обраної професії вчителя.					+			+				+	+					+
12. Спілкуватися і презентувати свої ідеї та результати дослідження учнівській аудиторії засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань.			+	+					+		+	+	+	+				+
22. Професійно викладати педагогічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.			+	+					+		+	+	+	+		+	+	

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

У курсі передбачено два змістових модулі. Один змістовий модуль відведено на педагогіку вищої школи та методи викладання у вищій школі. Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт та під час самостійної і індивідуальної роботи студента. Обов'язковим є виконання модульної контрольної роботи.

Семестрове оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ	
	Min. – 36 балів	Max. – 60 балів
Усна відповідь, презентація	6*1 = 6	10*1 = 10
Виконання практичних завдань	6*1 = 6	10*1 = 10
Проведення тренінгових вправ	6*1 = 6	10*1 = 10
Проектне завдання	6*1 = 6	10*1 = 10
Модульна контрольна робота (ПКР)	6*2=12	10*2= 20

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змісто вий модуль 2	Загальна кількість	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	36	24	60
Максимум	30	30	60	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань, проектного завдання, творчої письмової роботи. Модульна контрольна робота виконується і оцінюється після завершення модулю і включає в себе запитання з усього навчального курсу. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 60 балів. МКР – 40 балів. Сумарно студент може опанувати максимально 100 балів.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п		Кількість годин		
		Лекції	Семін.- практ.	Самост. роб.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «Основи педагогіки вищої школи»				
1	Поняття про педагогіку вищої школи як науку, її основні категорії, предмет, об'єкт і завдання. Історія розвитку ВШ. Моделі освіти.	1		3
2	Методологічні засади процесу навчання та його організація у сучасних вищих закладах освіти України.	1	2	3
3	Форми, види, методи і засоби навчання у вищій школі та їх розвиток у дидактиці. Лекція, як провідна форма організації навчання у вищій школі.	2	2	4
4.	Інноваційні технології і техніка організації та проведення основних видів занять у вищій школі. Інтерактивні методи навчання у вищій школі.	2	2	4
5.	Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі.	2	2	3
6.	Психолого-педагогічні особливості виховної роботи у вищій школі	1	2	3
7.	Психолого-педагогічні основи формування професійної компетенції у викладача вищого навчального закладу. Поняття педагогічної майстерності викладача.	1	2	3
Модульна контрольна робота				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «Психологія вищої школи»				
1. Психологія вищої школи як наука та навчальна дисципліна. Методи психології вищої школи.		2	2	4
2. Загальна психологічна характеристика студентського віку		2	3	5
3. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою		2	2	4
4. Психологія особистості викладача вищої школи Психологія викладацької діяльності у вищій школі. Професіоналізм викладача.		2	3	6

Тема 5. Методи викладання у вищій школі	2	2	4
Модульна контрольна робота			
Всього	20	24	46

Загальний обсяг: 90 год.

Лекції – 20 год.

Семінарські – 24 год.

Самостійна робота – 46 год.

9. Рекомендовані джерела: Педагогіка вищої школи

Основні:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Власова О. І. Методика викладання психології. Підручник. – К.: Геопринт, 2011. – 340 с.
3. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1995. – 237 с.
4. Педагогіка вищої школи: навчальн посіб. /З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк та ін. К., 2007. 495 с.
5. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
6. Плахотнік О.В. Методика навчання у вищій школі. Навчальний посібник. - 2012, К.: ТОВ «Інфодрук». -106 с.

Додаткові:

1. Васянович Г. П. Педагогічна етика. Навчально-методичний посібник. – Львів, «Норма», 2005. – 344 с.
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.
3. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Волинська, З.В. Огороднійчук. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
4. Власова О. І. Педагогічна психологія. – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. – К., 2005. – 486 с.
6. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – К.: Обрії, 2012. – 220 с.
7. Плахотнік О.В., Мухіна О.О. Особливості розвитку вищої освіти Фінляндії: автономія, якість, доступність, відкритість //Педагогічний альманах: збірник наукових праць/редкол. В.В.Кузьменко (голова) та ін. –Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. – Випуск 34.

Психологія вищої школи

Основні:

1. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навч. Посібник / О.І.Власова. - К.: Либідь, 2005. – 400 с.
2. Гришина Н. В. Психология конфликта. – СПб. : Питер, 2008. – 544 с.
3. Дьяченко М. И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович, С. Л. Кандыбович. – Мн. : Харвест, 2006. – 416 с.
4. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг, Д. Бокум. – 9-е изд. – СПб. : Питер, 2005 – 940 с. (Серия «Мастера психологии»).
5. Машенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. 2-е вид., доп. й перероб. – Кременчук, 2006. – 272 с.
6. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2011. – 360 с.
7. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Філ-студія, 2006. – 320 с.

8. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Практикум: Навч. посіб. / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 336 с.
9. Развитие профессионализма преподавателя высшей школы / Уч. пособие под ред. А. А. Деркача. – М. : РАГС, 2005. – 386 с.
10. Траверсе Т. М. Психологія викладацької роботи: підручник / Т. М. Траверсе. – К. : Науковий світ, 2009. – 269 с.
11. Туріщева Л. В. Професійний розвиток педагога: психологічний аспект / Л. В. Туріщева. – Х. : Вид. група «Основа», 2006. – 144 с.

Додаткові:

1. Балабанова Л. М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: Зб. наук. праць. – К. : НПУ, 1999. – Вип. 4 (7). – С. 169-170.
2. Білик Л. Формування соціально-психологічної культури студентської молоді у вищому навчальному закладі // Вища освіта в Україні. – 2004. – № 3. – С. 105-109.
3. Винославська В. Психологічні особливості студентської групи // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 7. – С. 65-70.
4. Левківський Б. Підвищення педмайстерності викладачів ВНЗ // Вища школа. – 2005. – № 3. – С. 57-59.
5. Сисоева С. О. Педагогічна творчість : Монографія. – Харків : Каравела, 1998. – 150 с.

10. Додаткові ресурси:

Приклади модульної і підсумкової контрольних робіт, зміст лекційних занять, презентації, завдання для підготовки до практичних занять, практичні завдання, тренінгові вправи, інтерактивних мультимедійних міні-лекції, програм професійного розвитку, запитання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладача olgaplakhotnik@knu.ua.